

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/913/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203486
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203486.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., IČO: XXX XX XXX, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, ČR, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej E.H. D., M. XXX, o zaplatenie zmenkového úroku a zákonného 6% úroku zo zmenkovej sumy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12C/405/2013-55 z 1.7.2014 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v jeho zamietavej časti a trov konania a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy: zo sumy 1 383,83 eur od 4.6.2010 do 29.11.2010, čomu zodpovedá suma 40,83 eur, zo sumy 808,83 eur od 30.11.2010 do 1.12.2010, čomu zodpovedá suma 0,27 eur, zo sumy 658,83 eur od 2.12.2010 do 9.12.2010, čomu zodpovedá suma 0,87 eur, zo sumy 564,31 eur od 10.12.2010 do 9.1.2011, čomu zodpovedá suma 2,88 eur, zo sumy 496,42 eur od 10.1.2011 do 9.2.2011, čomu zodpovedá suma 2,54 eur, zo sumy 431,05 eur od 10.2.2011 do 9.3.2011, čomu zodpovedá suma 1,99 eur, zo sumy 366,59 eur od 10.3.2011 do 7.4.2011, čomu zodpovedá suma 1,75 eur, zo sumy 298,64 eur od 8.4.2011 do 9.5.2011, čomu zodpovedá suma 1,58 eur, zo sumy 230,16 eur od 10.5.2011 do 9.6.2011, čomu zodpovedá suma 1,18 eur, zo sumy 154,45 eur od 10.6.2011 do 7.7.2011, čomu zodpovedá suma 0,71 eur, zo sumy 88,40 eur od 8.7.2011 do 9.8.2011, čomu zodpovedá suma 0,48 eur, zo sumy 20,54 eur od 10.8.2011 do 8.9.2011, čomu zodpovedá suma 0,10 eur a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 4,61 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, o. i., čoho sa žalobca podanou žalobou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie) žiadal, čím návrh odôvodnil a, že na osvedčenie svojho nároku predložil zmluvu o úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, originál zmenky a údaje, ktoré reprodukoval.

Citoval znenie čl. 2 ods.1, čl. 4 bod 1, čl. 5 ods.1,2,3, čl. 7 ods.3 Nariadenia ES č. 861/2007 a konštatoval, že podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia ES č. 861/2007 bolo doručované vzorové tlačivo „C“ žalovanej na odpoveď, ktorá sa k veci nevyjadřila, že predmetný nárok vyplývajúci zo zmenky posudzoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zák. č. 191/1950 Sb., v znení neskorších predpisov a zák. o spotrebiteľských úveroch a citoval znenie § 5 ods.1,2,3, § 10 ods. 1,2, § 12 ods. 1, § 13 ods. 1,2, § 14 ods.1,2 písm. b), § 17, § 48 ods.1, § 75, § 76 ods.1,2,3,4, § 77 ods.1 zák. č. 191/1950 Sb., zák. zmenkový a šekový, § 2 ods.1 zák. č. 566/2001 Z.z. a uviedol, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý môže slúžiť ako zaistenie peňažného záväzku a možno ju uplatniť až po tom, čo povinnosť na základe pôvodného peňažného záväzku nebola splnená, že túto funkciu plní zmenka vtedy, keď je vydaná pre prípad, ak dlžník svoj záväzkový vzťah riadne nesplní, že vlastná zmenka je zmenka, ktorá znamená bezpodmienečný prísľub

na platbu vyjadrený jej vystaviteľom - dlžníkom, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto zmenku predloží v čase jej splatnosti, že v čase keď dlžník vystavuje zmenku, síce nemá konkrétne vedomosti, kto bude majiteľom zmenky v čase splatnosti, avšak práve z toho dôvodu by mal byť obozretný, súc si vedomý tejto skutočnosti. Uvedená zmenka je zák. cenným papierom na rad, z čoho vyplýva, že ju možno prevádzať rubopisom (indosamentom), že dlžníkovi nič nebránilo, aby v prípade, že mal obavy z indosovania zmenky, zmenku vystavil s doložkou „nie na rad“. Z obsahu skúmanej zmenky vyplynulo, že takáto doložka pripojená nebola a za predpokladu, že by doložka existovala, bola by zmenka prevoditeľná len prostredníctvom postúpenia pohľadávky a tam by mohol dlžník použiť svoje kauzálne námietky. Indosamentom sa rozumie písomné vyhlásenie zmenkového veriteľa, t.j. majiteľa zmenky (indosanta), na rube zmenky, alebo na jej prívesku, ktorý musí byť so zmenkou pevne spojený. Vyplnený rubopis obsahuje tri zák. požadované zložky, a to tzv. indosačnú (prevodnú) doložku, v ktorej indosant vyjadruje svoj úmysel previesť zmenku, určenie indosatára, t.j. nového majiteľa zmenky a podpis indosanta. Týmto spôsobom indosatár nadobúda právo zo zmenky, nie právo predchádzajúceho majiteľa.

Konštatoval, že v čase vystavenia zmenky 16.7.2009, bolo možné zabezpečenie úverového vzťahu vystavením zmenky, čo v súčasnosti v zmysle platných predpisov už možné nie je, že za daných okolností musí rešpektovať postavenie subjektov zmenkového vzťahu v súlade s predpismi, ktoré boli účinné v čase vystavenia zmenky a tie sú upravené v špeciálnom predpise, a to v „Zmenkovom zákone“. Z úradnej moci môže skúmať jedine platnosť zmenky, a to jej náležitosti, v súlade s § 75 uvedeného zák.. Dodržanie všetkých náležitostí má zásadný význam, pretože ak zmenka neobsahuje niektorú z náležitostí obsiahnutú v zmenkovom zák., nie je zmenkou.

Uviedol, čo z predloženej zmenky vyplynulo, že z jej obsahu je zrejmé, že obsahovala všetky zák. predpokladané náležitosti vyplývajúce § 75 zák. č. 191/1950 Sb. o vlastnej zmenke okrem údaju o splatnosti a takto spoločnosť Pohotovosť s. r. o., ako pôvodný veriteľ previedla zmenku indosamentom / rubopisom/, o čom bol na druhej strane zmenky vykonaný písomný záznam, čím sa stal majiteľom zmenky žalobca, že indosovaním tejto zmenky došlo k situácii, kedy pôvodná zmenka stratila charakter zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na platenie, že v súvislosti s indosovaním zmenky, vyplýva z § 17 zák. č. 191/1950 Sb. určitá právna situácia, ktorá by umožňovala žalovanému zo zmenky, robiť majiteľovi zmenky námietky. Možnosť zmenkového dlžníka (žalovanej), vzniesť relatívnu námietku voči novému majiteľovi zmenky (žalobcovi), je daná len vtedy, keď zmenkový dlžník preukáže, že nový majiteľ zmenky konal v čase nadobúdania vedomie na jeho škodu. V takom prípade spočíva dôkazné bremeno na zmenkovom dlžníkovi, čiže na žalovanom. Nebolo preukázané, že by žalovaný od vystavenia zmenky, ani po jej indosovaní, vzniesol nejaké námietky. Z týchto dôvodov teda posudzoval zmenku a záväzky zo zmenky v zmysle Zmenkového zák..

Ďalej citoval znenie § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, v účinnom znení v čase vystavenia zmenky a podotkol, že v citovanom ustanovení sa vymedzuje určité pravidlo pre vyplnenie zabezpečovacích zmienek, ktoré súvisia so spotrebiteľským úverom, že z uvedeného ustanovenia vyplýva o. i. aj to, že veriteľ zodpovedá za škodu, ktorá vznikne spotrebiteľovi porušením v ods.6. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ zmenky (spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o.) porušil povinnosti pri vyplňovaní zmenky vyplývajúce z 4 ods. 6 zák. o spotrebiteľských úveroch a následne postúpil takú zmenku indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, zodpovedá za škodu, ktorá týmto spôsobom vznikla. Z toho vyplýva aj právo spotrebiteľa žalovaného, uplatniť si voči pôvodnému veriteľovi náhradu škody.

V prejednávanej veci si žalobca uplatnil práva zo zmenky, ktorá neobsahuje údaj o jej splatnosti, avšak okrem údaju splatnosti obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 zák. zmenkového a šekového č. 191/1950 Sb. pre vlastnú zmenku, preto nie je neplatná, keďže v zmysle čl. I. § 76 ods.2 zmenkového zák. o vlastnej zmenke, v ktorej zmenke nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roku od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (čl. I. § 34 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 Zmenkového zák.). V prípade žalovanej zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Z návrhu vyplýva, že remitent predložil žalovanej zmenku na platenie, že doložka „bez protestu“, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané na žalovaného (čl. I. § 46 ods.1,2 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zák.).

Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ v zmysle čl. I. § 5 v spojení s § 77 ods.2 zmenkového zákona ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. Úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne. Zmenkový zákon výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť v istozmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Rovnako neupravuje koniec lehoty na úročenie,

preto ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá uhradzovaciu funkciu postihový 6 % úrok. V prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ustanoveniami Zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke je potrebné vychádzať z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, skúmať, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný. Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Pri tomto závere vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, resp. 91,25 % ročne, viacnásobne prevyšuje, preto úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 O. z.. Podľa prvej vety čl. I. § 16 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zákona o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy ak je posledný z nich blankoindosamentom. Žalobca zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle čl. I. § 48 ods.1 v spojení s § 77 ods.1 zmenkového zákona postihom žiadať od žalovanej zaplatenie 6 % úrokov odo dňa splatnosti a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy. Na absolútnu neplatnosť úrokovej doložky na zmenke v zmysle § 39 O. z. prihliadal ex offo, aj bez návrhu, preto žalobu ohľadom 0,25 % denného zmenkového úroku zo zmenkovej sumy zamietol a žalovanú zaviazal na zaplatenie 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy

Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods.2 O. s. p., žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, preto náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal v zmysle § 142 ods.2 O.s.p..

Proti rozhodnutiu podal žalobca v časti výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25% denne zo zmenkovej sumy, ako aj výroku o nepriznaní náhrady trov konania v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) O. s. p.); b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O. s. p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s §221 ods.1 písm. f) O. s. p.); c) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§205 ods 2 písm.f) O. s. p.). K dôvodom odvolania bližšie uviedol: 1. súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje súd zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. 2. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. 3. V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 z 22.10.2008 a 4. rovnako na rozsudok Nejvyššího soudu ČR z 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004), z ktorých citoval. 5. V okolnostiach rozhodnutia súdu je potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc. Záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je teda platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. 6. Zároveň poukázal na podporu svojich tvrdení na doterajšie rozhodnutia okresných súdov v skutkovo a právne obdobných veciach, v ktorých okresné súdy priznali nárok mu v plnom rozsahu, a to konkrétne Rozsudok Okresného súdu Lučenec z 13.2.2014, sp. zn. 13C 88/2013, Rozsudok Okresného súdu Revúca zo 6.3.2014, sp. zn. 3C 8153/2013, Rozsudok Okresného súdu Martin z 11.2.2014, sp. zn.: 8C 198/2013 rozsudok Krajského súdu Nitra zo 3.2.2010, sp. zn. 5Co/16/2010, z ktorých odôvodnení citoval. II. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu žiada, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava z 1.7.2014 tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške: 71,37 € bez DPH za podané odvolanie a 8,04 € bez DPH režijný paušál.

Rozsudok, okrem výroku v zamietanej časti a o trovách konania, nebol odvolaním napadnutý, preto v jeho ostatnej časti výroku nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), a nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1 O. s. p., možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) rozsudku, ani na jeho zmenu (§ 220), lebo v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods.1 písm. f) O. s. p., keďže sa žalobcovi postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, preto rozsudok podľa § 221 ods.1 písm. f),ods.2 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Zo žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov sú dané dôvody podľa § 205 ods.2 písm. a) a f) O. s. p., t. j., že v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods.1 písm. f) O. s. p., lebo žalobcovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí, (aj keď pripojené rozhodnutia súdov pri odvolaní sú staršieho dáta, z roku 2010, 2013).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup alebo aj rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením vecí je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením vecí po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

Súd použil správny právny predpis (O. z. a zák.č.258/01 Z. z.) ale nemohol ho správne vyložiť a aplikovať na daný skutkový stav, keďže Zbierka stanovísk NS č. 8/2015 bola prijatá až 20.10.2015.

Podľa § 157 ods.2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z cit. ust. vyplýva, že súd prvého stupňa je povinný v odôvodnení uviesť, ktoré skutočnosti (skutkové zistenia) boli dokazovaním, zhodnými tvrdeniami účastníkov alebo iným zák. predpísaným spôsobom - podľa jeho názoru - preukázané a ktoré nie, príp. tiež, ktoré z nich sú pre rozhodnutie vecí bezvýznamné. Pri každej jednotlivéj, preukázanej i nepreukázanej, skutočnosti (skutkovom zistení) musí stručne a jasne uviesť, ako k tomuto záveru dospel, teda z akých dôkazov - podľa jeho názoru - záver vyplýva, ako tieto dôkazy podľa § 132-§ 135 O. s. p. hodnotil, a to najmä vtedy, ak šlo o dôkazy protichodné, a prečo nevyhovel všetkým návrhom účastníkov na vykonanie dôkazov, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a p. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave veci (do tzv. skutkovej vety), ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav veci (§ 153 ods.1 O. s. p.) a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Posúdením vecí po právnej stránke treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Prakticky nepreskúmateľný je preto rozsudok, v ktorom nie sú vysvetlené prípadné rozpory medzi konkrétnymi dôkazmi, na základe ktorých sa to ktoré skutkové zistenie robí.

Podľa ustálenej súdnej praxe rozhodnutie nie je preskúmateľné predovšetkým v prípade, že z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane

jednej a právnymi závermi na strane druhej, resp., keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia nevyplývajú. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo neobsahuje žiadne dôvody alebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nie je potrebné skúmať existenciu aj prípadných ďalších uplatnených odvolacích dôvodov.

Napadnutý rozsudok nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O. s. p. a zásadám súdnej praxe, preto je nepreskúmateľný a tak musel byť zrušený a vec musela byť vrátená súdu na ďalšie konanie.

Odvolací súd poukazuje Zbierku stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2015 časť 2. Ochrana spotrebiteľa vo vzťahu k zmenkám. Pre posúdenie nárokov zo zmenky je potrebné, aby súd vychádzal zo stavu v čase jej vystavenia, a to najmä s ohľadom na rešpektovanie princípu právnej istoty a zákazu retroaktivity. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch od 1.1.2008 do 31.12.2010 platil § 4 ods.6 v znení, že v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Podľa odseku 7 veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Určujúcim pri hľadaní práva má byť, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. Je povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadať na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex officio, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Dobré mravy pôsobia ako korektív najmä v takých situáciách, kedy sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Sociálno-právne chápanie zmluvnej slobody sa môže uplatniť len za predpokladu približne vyváženého pomeru síl účastníkov zmluvy a len za tohto predpokladu sa môže stať prostriedkom primeraného vyrovnania záujmov, ako už bolo vyslovené niekoľkokrát aj v rozhodnutiach Ústavného súdu SR.

Všeobecne je potrebné rešpektovať základnú zmenkovo-právnu doktrínu, že zo zmenky samotnej ako abstraktného cenného papiera v zásade nie je možné bez ďalšieho určiť, či ide o spotrebiteľa. Pokiaľ však súd spoľahlivo zistí na základe skutočností vyplývajúcich zo žalobného návrhu, že na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytne mu ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. Je vhodné poukázať aj na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 16/12 zo 16.10.2012, sp. zn. IV. ÚS 457/10 zo 18.7.2013 a sp. zn. I. ÚS 290/15 zo 16.9.2015, ktoré riešiac problematiku použiteľnosti zmenky z pohľadu ochrany spotrebiteľa konštantne zohľadňujú, že v prípade spotrebiteľov nie je možné odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia a vyslovené pravidlo, že zákaz zneužitia práva je silnejší než dovolenie dané právom a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Všeobecné súdy pri svojej rozhodovacej činnosti musia hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Takáto prax vyplýva aj z rozhodovacej praxe rakúskych a nemeckých súdov.

Výkonu práva, ktoré je jeho zneužitím, súdy nesmú poskytnúť ochranu, keďže takýto postup by bol v rozpore s ústavou chránenými právami.

V kontexte uvedeného je však potrebné zohľadniť, že právna úprava ZSÚ v čase podpísania zmluvy a vystavenia zmenky umožňovala v striktno stanovenom rozsahu používať zmenky aj v spotrebiteľských vzťahoch a až od 01.01.2011 sa zmenka v spotrebiteľských vzťahoch používať nemôže. Na prejednávanej veci je potrebné aplikovať hmotno-právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola v konaní uplatnená zmenka vystavená. Inak by išlo o porušenie zákazu retroaktivity a princípu právnej istoty. Samotné vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch v období do 31.12.2010 bolo povolené,

a preto nemožno považovať vystavenie zmenky bez ďalšieho skúmania spôsobu ich vystavenia ako protiprávne; žalovaná zaplatila do podania žaloby 1 704,02 € zmenka vystavená 16.7.2009, a to na sumu 1 383,83 €, pričom veriteľ smel prijať len plnenie do výšky 30% maximálne istiny spotrebiteľského úveru s prísl.

Z uvedeného dôvodu súd bol povinný vyhodnotiť zmenku v súlade s ním použitým a citovaným § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a až v prípade, že zistí, že zmenka bola vyplnená v súlade s cit. ust. a teda, že je platná a za predpokladu, že v konaní neboli žalovaným vznesené kauzálne námietky, je možné samotnou aktivitou súdu prieskumom ex officio podľa okolností prípadu posúdiť nárok na zmluvný úrok vo výške 0,25 % denne t.j. cca 91,25 % ročne ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi (ex lege podľa § 39 O. z.). Súd má právo a povinnosť vyhodnotiť, v akej miere je dohodnutý úrok primeraný, a nad rámec primeranosti návrh v časti úroku zamietnuť. Odo dňa splatnosti zmenky je v zmysle zákona možné priznať len zákonný zmenkový úrok vo výške 6,00 % p. a. Odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť z dôvodu, žeby porušil zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods.1 a § 10 ods.1 O. s. p.), lebo ak by rozhodol, porušil by právo účastníkov konania na spravodlivý proces, keďže by im odoprel právo namietať správnosť jeho právneho názoru. Podľa Čl.46 (PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ OCHRANU) ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (uverejnenej pod č.460/92 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov; ďalej len Ústava) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa Čl.48 ods.2 Ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa Čl.46 ods.1 Ústavy, ako aj právo podľa Čl.6 ods.1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia, pričom obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy.

Z hľadiska pozitívneho práva právny predchodca žalobcu spolu so žalobcom postupovali zámerne tak (s Pohotovosťou s.r.o.), aby sa pri vydaní zmenky dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiadúci.

O. s. p., podľa svojho § 1, upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu jeho povinnosť o veci konať, pričom právo na súdnu ochranu, okrem Čl.46 ods.1 Ústavy, Čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.) a Čl.6 ods.1 Dohovoru zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ust. O. s. p. a obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zák. pripúšťa, vždy prejedнала v dvojinstančnom konaní.

Súd po vrátení veci bude povinný doplniť dokazovanie za účelom posúdenia platnosti zmenky podľa § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zistenia (ne)primeranosti dohodnutého úroku a v rozsahu zrušenia vo veci opätovne rozhodnúť, svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné. V novom rozhodnutí rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods.3).

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho senátu odvolanie nie je prípustné.